

Tlačová správa

Bratislava 23. júna 2022 *Rektorky a rektori slovenských vysokých škôl opakovane upozorňujú na nedostatočné financovanie vysokoškolského sektora. Rovnaký záver konštatovali okrem iných aj OECD (2021), či Najvyšší kontrolný úrad SR (2018). Dlhodobé podfinancovanie je kľúčový problém vysokého školstva, jeho dôsledkom je nízka viditeľnosť vo svetových rebríčkoch univerzít, ale aj rastúci podiel mladých ľudí, ktorí sa rozhodnú pre dlhodobé štúdium v zahraničí. Budúcnosť slovenského vysokého školstva sa dnes zdá byť neistejšia ako kedykoľvek predtým. Teraz je najvyšší čas začať skutočne investovať do vysokého školstva a ukázať mladým ľuďom, že na nich záleží. Slovenská rektorská konferencia opätovne žiada predsedu vlády SR o bezodkladné stretnutie, pretože ekonomická situácia v rezorte vysokých škôl je nedôstojná a nezodpovedá ich poslaniu v spoločnosti.*

„Ďalšie predlžovanie tejto kritickej až katastrofálnej situácie a neochota zo strany zodpovedných hľadať riešenia a východiská z nej, môže viesť k tomu, že vysoké školy nebudú môcť začať nový akademický rok v riadnom termíne,“ konštatuje sa v stanovisku Slovenskej rektorskej konferencie („SRK“), ktoré schválila väčšina jej členov dňa 13. júna 2022.

SRK predkladá aj argumenty, ktorými zdôvodňuje svoje stanovisko a majú upozorniť na súčasnú situáciu v sektore. Okrem iného ročne výdavky na študenta sú v SR nižšie než v krajinách V3 pokiaľ ide o vysokoškolské vzdelávanie a o vedu. Naopak SR až nadpriemerne financuje služby pre študentov, ktoré tak deformujú štatistiky a porovnania. Aj vrátane služieb študentom, ktoré nie sú určené na chod a ani rozvoj vysokých škôl, SR vynakladá len 0,8% HDP z verejných výdavkov na terciárne vzdelávanie oproti 0,93% v krajinách V3. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že štát financuje len 50,72 % činností verejných vysokých škôl.

Na základe rozdielných vstupov do porovnania počtu študentov na jedného učiteľa pristúpila vláda SR od roku 2021 k znižovaniu rozpisu dotácie zo štátneho rozpočtu na verejné vysoké školy. V roku 2021 bol deficit vo výške 18 mil. eur a v roku 2022 o 27 mil. eur. Pokles verejných výdavkov na vysoké školy má žiaľ pokračovať aj v roku 2023 o ďalších 27 mil. eur. Avšak budúcnosť vysokoškolského sektora sa dramaticky mení aj s ohľadom na požiadavky, ktoré kladú na vysoké školy vláda, podnikateľský/súkromný sektor, študenti a ich rodičia, ale aj Európska únia, či UNESCO a ďalší aktéri. Zvyšujúce sa nároky nesprievádza navyšovanie verejných výdavkov, ale paradoxne ich krátenie, ku ktorému sa pridal rast cien energií, inflácia, oprávnená požiadavka zamestnancov na valorizáciu platov. Na zvýšené náklady na energie budú verejné vysoké školy potrebovať v roku 2022 minimálne 12,9 mil. eur. Podľa OECD bola v apríli 2022 inflácia v SR na úrovni 11,7%. Tá má mať dopad na rast cien tovarov a služieb, už dnes sa odráža v cenách materiálov pre investičné projekty, čo ohrozuje ich implementáciu.

Pokles verejných výdavkov na verejné vysoké školstvo má dopad aj na ľudské zdroje a personálnu politiku. Situácia na každej vysokej škole je špecifická, avšak v súvislosti s prebiehajúcou akreditáciou, ktorá zvýšila personálne nároky na zabezpečenie študijných programov, sú vysoké školy v náročnom období. Vysoké školy potrebujú stabilizovať zostávajúci personál a zvýšiť doterajšiu platovú úroveň. To sú dôvody, pre ktoré rektorky a rektori podporujú aj protest odborárov a ich snahu o dôstojné platy zamestnancov v rezorte školstva.

#InvesticiadoBuducnosti